Európai Parlament
2024-2029

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

2024/2078(INI)

09.01.2025

JELENTÉSTERVEZET

A Bizottság 2024. évi jogállamisági jelentése
(2024/2078(INI))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Ana Catarina Mendes

TARTALOM

Oldal

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY 3

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Bizottság 2024. évi jogállamisági jelentéséről
(2024/2078(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 2. cikkére, 3. cikke (1) bekezdésére, 3. cikke (3) bekezdésének második albekezdésére, 4. cikkének (3) bekezdésére, valamint 5., 6., 7., 11., 19. és 49. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok Unión belüli tiszteletben tartásával, védelmével és előmozdításával kapcsolatos cikkeire, többek között a 70., 258., 259., 260., 263., 265. és 267. cikkre,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta),

– tekintettel az Európai Unió Bíróságának (EUB) ítélkezési gyakorlatára,

– tekintettel a „2024. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban” című, 2024. július 24-i bizottsági közleményre (COM(2024)0800),

– tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] (a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet),

– tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] (a továbbiakban: a közös rendelkezésekről szóló rendelet),

– tekintettel a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/692 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3],

– tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,

– tekintettel az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelmét szolgáló ENSZ-egyezményekre, az ENSZ egyetemes időszakos felülvizsgálatának ajánlásaira és

[1] HL L 433., 2020.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
[2] HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
[3] HL L 156., 2021.5.5., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

jelentéseire, valamint az ENSZ-egyezmények végrehajtását felügyelő testületek ítélkezési gyakorlatára és az Emberi Jogi Tanács különleges eljárásaira,

– tekintettel az emberi jogok európai egyezményére, az Európai Szociális Chartára, az Emberi Jogok Európai Bíróságának és a Szociális Jogok Európai Bizottságának ítélkezési gyakorlatára, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének, Miniszteri Bizottságának, emberi jogi biztosának, Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottságának, megkülönböztetésmentességgel, sokféleséggel és befogadással foglalkozó irányító bizottságának, Velencei Bizottságának és más szerveinek egyezményeire, ajánlásaira, határozataira, véleményeire és jelentéseire,

– tekintettel az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és a párkapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményére,

– tekintettel az Európa Tanács és az Európai Unió közötti 2007. május 23-i egyetértési megállapodásra és az EU-nak az Európa Tanáccsal folytatott együttműködésre vonatkozó prioritásairól (2023–2024) szóló 2023. január 30-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a Bizottságnak az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően kiadott, a jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló tanácsi határozatra irányuló, 2017. december 20-i, indokolással ellátott javaslatára (COM(2017)0835),

– tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó 2016. október 25-i állásfoglalására[4],

– tekintettel a Lengyelországban fennálló helyzetre vonatkozóan az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének alkalmazásáról szóló bizottsági határozatról szóló, 2018. március 1-i állásfoglalására[5],

– tekintettel „Az Európai Értékek Eszköze létrehozásának szükségességéről az olyan civil társadalmi szervezetek támogatására, amelyek az Európai Unióban helyi és nemzeti szinten előmozdítják az alapvető értékeket” című, 2018. április 19-i állásfoglalására[6],

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására a Tanácsot felszólító javaslatról szóló, 2018. szeptember 12-i állásfoglalására[7],

– tekintettel az EU-ban élő kisebbségekre vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2018. november 13-i állásfoglalására[8],

[4] HL C 215., 2018.6.19., 162. o.
[5] HL C 129., 2019.4.5., 13. o.
[6] HL C 390., 2019.11.18., 117. o.
[7] HL C 433., 2019.12.23., 66. o.
[8] HL C 363., 2020.10.28., 13. o.

– tekintettel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmét szolgáló átfogó uniós mechanizmus szükségességéről szóló, 2018. november 14-i állásfoglalására[9],

– tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, 2020. október 7-i állásfoglalására[10],

– tekintettel a Covid19 kapcsán bevezetett intézkedések demokráciára, jogállamiságra és alapvető jogokra gyakorolt hatásáról szóló, 2020. november 13-i állásfoglalására[11],

– tekintettel a „Minority SafePack – egymillió aláírás a sokszínű Európáért” elnevezésű polgári kezdeményezésről szóló, 2020. december 17-i állásfoglalására[12],

– tekintettel a jogállamiság európai unióbeli helyzetéről és a feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet alkalmazásáról szóló, 2021. június 10-i állásfoglalására[13],

– tekintettel a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. június 24-i állásfoglalására[14],

– tekintettel az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer alkalmazására vonatkozó iránymutatások létrehozásáról szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására[15],

– tekintettel a nemi alapú erőszaknak az EUMSZ 83. cikke (1) bekezdésében felsorolt bűncselekmények új területeként való megállapításáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására[16],

– tekintettel „A demokráciának, valamint a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének az Unióban való megerősítéséről: polgári és büntetőjogi eljárások indokolatlan alkalmazása újságírók, nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom elhallgattatására” című, 2021. november 11-i állásfoglalására[17],

– tekintettel a sürgősségi alapok és a válsággal kapcsolatos kiadási területek esetében a korrupció, a szabálytalan kiadások, valamint az uniós és nemzeti forrásokkal való visszaélés elkerülését célzó megelőző intézkedések értékeléséről szóló, 2021. december 15-i állásfoglalására[18],

– tekintettel a civil társadalom mozgásterének Európában tapasztalható szűküléséről szóló, 2022. március 8-i állásfoglalására[19],

---

[9] HL C 363., 2020.10.28., 45. o.
[10] HL C 395., 2021.9.29., 2. o.
[11] HL C 415., 2021.10.13., 36. o.
[12] HL C 445., 2021.10.29., 70. o.
[13] HL C 67., 2022.2.8., 86. o.
[14] HL C 81., 2022.2.18., 27. o.
[15] HL C 99., 2022.3.1., 146. o.
[16] HL C 117., 2022.3.11., 88. o.
[17] HL C 205., 2022.5.20., 2. o.
[18] HL C 251., 2022.6.30., 48. o.
[19] HL C 347., 2022.9.9., 2. o.

– tekintettel a jogállamiságról és az Európai Bíróság ítéletének következményeiről szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására[20],

– tekintettel a Bizottság 2021. évi jogállamisági jelentéséről szóló, 2021. május 19-i állásfoglalására[21],

– tekintettel a jogállamiságról és a lengyel nemzeti helyreállítási terv lehetséges jóváhagyásáról (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz) szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására[22],

– tekintettel „Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2020−2021)” című, 2022. szeptember 15-i állásfoglalására[23],

– tekintettel az öt évvel Daphne Caruana Galizia meggyilkolása után Máltán tapasztalható jogállamisági helyzetről szóló, 2022. október 20-i állásfoglalására[24],

– tekintettel a Szlovákiában homofób indíttatásból elkövetett közelmúltbeli gyilkosság fényében az LMBTIQ+-személyek elleni, Európa-szerte növekvő számú gyűlölet-bűncselekményekről szóló, 2022. október 20-i állásfoglalására[25],

– tekintettel a faji igazságosság, a megkülönböztetésmentesség és a rasszizmus elleni küzdelem EU-n belüli helyzetéről szóló, 2022. november 10-i állásfoglalására[26],

– tekintettel a feltételrendszerről szóló rendelet szerinti jogállamisági feltételek Magyarország általi teljesítésének értékeléséről és a magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelenlegi állásáról szóló, 2022. november 24-i állásfoglalására[27],

– tekintettel a „2023. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban” című jelentésről szóló, 2023. március 30-i állásfoglalására[28],

– tekintettel a Bizottság 2023. évi jogállamisági jelentéséről szóló jelentésről szóló, 2024. február 28-i állásfoglalására[29],

– tekintettel a jogállamiság és az alapvető jogok magyarországi megsértéséről és a befagyasztott uniós pénzeszközökről szóló, 2023. június 1-jei állásfoglalására[30],

– tekintettel a Pegasus és azzal egyenértékű kémszoftverek használata tekintetében az uniós jog állítólagos megsértésének és az annak alkalmazása során állítólagosan

[20] HL C 347., 2022.9.9., 168. o.
[21] HL C 479., 2022.12.16., 18. o.
[22] HL C 493., 2022.12.27., 108. o.
[23] HL C 125., 2023.4.5., 80. o.
[24] HL C 149., 2023.4.28., 15. o.
[25] HL C 149., 2023.4.28., 22. o.
[26] HL C 161., 2023.5.5., 10. o.
[27] HL C 167., 2023.5.11., 74. o.
[28] HL C 341., 2023.9.27., 2. o.
[29] HL C, C/2024/6743, 2024.11.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
[30] HL C, C/2023/1223, 2023.12.21., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.

elkövetett hivatali visszásságoknak a kivizsgálását követően a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, 2023. június 15-i ajánlására[31],

– tekintettel a lengyelországi választási törvényről, vizsgálóbizottságról és jogállamiságról szóló, 2023. július 11-i állásfoglalására[32],

– tekintettel a hat évvel Daphne Caruana Galizia meggyilkolása után a máltai jogállamiság helyzetéről, valamint az újságírók védelmének szükségességéről szóló, 2023. október 19-i állásfoglalására[33],

– tekintettel „Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban – a 2022 és 2023 közötti időszakra vonatkozó éves jelentés” című, 2024. január 18-i állásfoglalására[34],

– tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak előmozdításáról szóló 2262. számú, 2019. január 24-i határozatára,

– tekintettel a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának, a nemzeti kisebbségi főbiztosnak, a médiaszabadsággal foglalkozó képviselőnek és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) egyéb szerveinek ajánlásaira és jelentéseire, valamint az Európai Unió és az EBESZ között a demokratizálódás, az intézményépítés és az emberi jogok terén folytatott együttműködésre, valamint az EBESZ gyűlölet-bűncselekményekről szóló éves jelentésére, amelyben a részt vevő államok kötelezettséget vállaltak arra, hogy olyan jogszabályokat fogadnak el, amelyek figyelembe veszik a gyűlölet-bűncselekmények súlyosságát, intézkedéseket hoznak az alacsony bejelentési arány kezelésére, valamint kapacitásépítési tevékenységeket vezetnek be vagy fejlesztenek tovább a bűnüldözési, vádemelési és igazságügyi tisztviselők számára a gyűlölet-bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása érdekében,

– tekintettel a PEGA vizsgálóbizottságának jelentésére, valamint a Pegasus és azzal egyenértékű kémszoftverek használata tekintetében az uniós jog állítólagos megsértésének és az annak alkalmazása során állítólagosan elkövetett hivatali visszásságoknak a kivizsgálását követően a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, 2023. június 15-i ajánlására[35],

– tekintettel a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok nyomon követésével foglalkozó csoport[36] (DRFMG) visszajelzési jelentéseire, kiküldetési jelentéseire, írásbeli kérdéseire és válaszaira,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Jogi Bizottság véleményére,

---

[31] HL C, C/2024/494, 2024.1.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[32] HL C, C/2024/3995, 2024.7.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.
[33] HL C, C/2024/2656, 2024.4.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2656/oj.
[34] HL C, C/2024/5739, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.
[35] HL C, C/2024/494, 2024.1.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[36] A DRFMG összes monitoringtevékenységét lásd: https://www.europarl.europa.eu/committees/en/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662.

– tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A10-0000/2025),

A. mivel az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának az EUSZ 2. cikkében foglalt közös értékein alapul, és mivel ezek a tagállamok közös értékei;

Igazságszolgáltatás és korrupció

1. hangsúlyozza, hogy a tisztességes és hozzáférhető igazságszolgáltatás a jogállamiság egyik alapelve, amely független igazságszolgáltatást igényel; megismétli, hogy az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés alapvető fontosságú a polgárok számára jogaik gyakorlásához, a megkülönböztetés elleni küzdelemhez és a döntéshozók felelősségre vonásához;

2. megjegyzi, hogy a Bizottság strukturális kihívásokat talált az igazságszolgáltatás hatékonyságának javítása terén egyes tagállamokban[37]; hangsúlyozza, hogy a magas szintű bírói tisztségek betöltéséhez átlátható és érdemeken alapuló, politikai beavatkozás nélküli kinevezésre van szükség;

3. felhívja a tagállamokat, hogy haladéktalanul hajtsák végre a függőben lévő ítéleteket, és sürgeti a Bizottságot, hogy értékelje az uniós jognak való megfelelésre vonatkozó következményeket, és szükség esetén indítson kötelezettségszegési eljárásokat;

4. üdvözli az áldozatok jogairól szóló irányelvnek[38] a joghézagok megszüntetésére irányuló felülvizsgálatát, biztosítva, hogy az áldozatok hozzáférjenek az igazságszolgáltatáshoz és támogatásban részesüljenek;

5. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy mielőbb zárja le az EU-nak az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportjában (GRECO) való tagságáról szóló tárgyalásokat, és kéri, hogy az éves jogállamisági jelentés terjedjen ki az uniós intézményekre;

6. tudomásul veszi azt a tendenciát, hogy egyes tagállamok késleltetik vagy nem hajtják végre az EUB ítéleteit, és kéri, hogy az említett ítéletek végrehajtását helyezzék előtérbe;

7. felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot a közintézményekben a korrupcióellenes keretek megerősítése, a független felügyeleti szervek létrehozásának biztosítása, a visszaélést bejelentő személyek védelmének előmozdítása, a feddhetetlenségi keretek javítása és a jogalkotás érdekében folytatott lobbizás révén; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamokban nem történt megfelelő előrelépés a magas szinten elkövetett korrupció kezelése terén;

Médiapluralizmus és médiaszabadság

[37] A Bizottság „2024. évi jogállamisági jelentés” című, 2024. július 24-i közleménye (COM(2022)0800), Melléklet ajánlásokkal, 1., 9., 11., 19. és 24. oldal.

[38] Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 315., 2012.11.14., 57. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

8. üdvözli az olyan kezdeményezéseket, mint a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet[39] (EMFA), és felszólít annak gyors végrehajtására; felhívja a tagállamokat, hogy javítsák az állami hirdetések elosztásának átláthatóságát; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a tagállamok számára az EMFA átültetéséhez szükséges segítséget;

9. felhívja a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni irányelvet[40], és a közéletben részt vevő újságíróknak és emberijog-védőknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal („közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel”) szembeni védelméről szóló, 2022. április 27-i (EU) 2022/758 bizottsági ajánlást[41], továbbá az újságírók védelme és a kockázatokkal szembesülők támogatása érdekében fogadjanak el a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek megakadályozását célzó nemzeti intézkedéseket;

10. sürgeti a tagállamokat, hogy védjék meg a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét, akadályozzák meg a médiatulajdon koncentrációját és küzdjenek a dezinformáció ellen, különösen szilárd jogszabályok és független szabályozók révén; hangsúlyozza a független, stabil közszolgálati műsorszolgáltatás demokratikus jelentőségét és a közszolgálati média finanszírozásának biztosítását;

11. határozottan elítéli az állami ellenőrzést és a média működésébe való politikai beavatkozást, és nagyobb erőfeszítéseket sürget az újságírók biztonságának és védelmének biztosítása érdekében;

Civil társadalmi szervezetek

12. egyetért a Bizottság azon értékelésével, hogy a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők alapvető fontosságúak a hatalmi egyensúly szempontjából;

13. aggodalmát fejezi ki azon növekvő tendencia miatt, hogy a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők további jogi korlátozásokkal, a finanszírozás hiányával és támadásokkal szembesülnek; felszólít egy, a civil társadalmat segítő és támogató keretrendszer kidolgozására, és megismétli a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni irányelv és az (EU) 2022/758 bizottsági ajánlás elfogadásának fontosságát a civil társadalmi szervezetek védelme érdekében; úgy véli, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak bővíteniük kell a civil társadalmi szervezetek finanszírozását;

A törvény előtti egyenlőség és megkülönböztetésmentesség

---

[39] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1083 rendelete (2024. április 11.) a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L, 2024/1083, 2024.4.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

[40] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1069 irányelve (2024. április 11.) a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan keresetekkel vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal („közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel”) szembeni védelméről (HL L, 2024/1069, 2024.4.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

[41] HL L 138., 2022.5.17., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj.

14. emlékeztet arra, hogy a tagállamok jogi kereteinek biztosítaniuk kell az egyenlő jogi bánásmódot, és elő kell mozdítaniuk az egyenlőséget és az egyének azon jogát, hogy a bírósági eljárások során ne érje őket megkülönböztetés; felhívja a Bizottságot, hogy lépjen fel ezen elvek be nem tartása esetén; elismeri, hogy a személyek Unión belüli szabad mozgását nem akadályozhatják diszkriminatív gyakorlatok;

15. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy terjesszék ki az EU jogalapját ezen a területen, és terjesszenek elő javaslatot a gyűlölet-bűncselekményekre és a gyűlöletbeszédre vonatkozóan; felszólítja a Tanácsot, hogy fogadja el a 2008/0140 irányelvet[42];

16. kéri, hogy a nők kapjanak jogi védelmet, a nemi alapú erőszakot vegyék fel az uniós jog szerinti bűncselekmények listájára, az EU tegyen javaslatot a szexuális kényszerítés konszenzus alapú jogi szabályozására, valamint a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférés jogát foglalják bele a Chartába;

17. hangsúlyozza, hogy minden polgárnak – állampolgárságától, születési helyétől vagy a tagállamokba való megérkezése jogszerűségétől függetlenül – egyenlőnek kell lennie a törvény előtt, és arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek további lépéseket az állampolgárságon alapuló megkülönböztetés ellen; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a migrációs és menekültügyi paktum végrehajtása során a tagállamok nemzeti terveikben tartsák tiszteletben a jogállamiságot;

18. további fellépésre szólít fel a kisebbségi csoportokra, valamint a nemzeti, etnikai, nyelvi és vallási kisebbségekre irányuló megkülönböztetés és bűncselekmények ellen; sürgeti a Bizottságot, hogy a jogállamiságról szóló éves jelentést egészítse ki egy, a megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem megerősítéséről szóló pillérrel;

Egységes piac és jogállamiság

19. kiemeli a jogállamiság fontosságát az egységes piac működésének biztosításában, és megerősíti, hogy az igazságszolgáltatási rendszerek, a hatékony korrupcióellenes keretek és a tömegtájékoztatás szabadságának védelme kulcsfontosságúak a tisztességes verseny, a jogbiztonság és a gazdasági szereplők közötti bizalom szempontjából[43];

Jogállamisági eszközök és gazdasági dimenzió

20. felhívja a Bizottságot, hogy fejlessze tovább a megelőző és a reaktív eszközök közötti közvetlen kapcsolatot, és indítson kötelezettségszegési eljárásokat az EUSZ 7. cikkének, az általános feltételességi mechanizmusnak és a Charta szerinti horizontális feljogosító feltételeknek az alkalmazásával;

21. hangsúlyozza, hogy átfogó feltételességi mechanizmusra van szükség, amely a költségvetési dimenzión túlmenően biztosítja a jogállamiságnak való megfelelést az uniós jog egészében; sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatot e mechanizmus hatályának kiterjesztésére;

---

[42] Javaslat a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre (COM(2008)0426).

[43] A Bizottság „2024. évi jogállamisági jelentés” című, 2024. július 24-i közleménye (COM(2022)0800).

22. felszólít az intelligens feltételrendszer bevezetésére, amely lehetővé tenné, hogy az uniós forrásokat a jogállamiságot aláásó nemzeti kormányok megkerülésével közvetlenül az önkormányzatok, a nem kormányzati szervezetek és más, az uniós értékeket támogató szereplők között osszák szét;

Fékek és ellensúlyok

23. felhívja a tagállamokat, hogy tartózkodjanak a gyorsított eljárások túlzott alkalmazásától, mivel ezek negatívan befolyásolják a jogalkotás minőségét és a demokráciát; felhívja a tagállamokat, hogy a különböző érdekelt felekkel folytatott rendszeres konzultációt követően hozzanak létre átlátható jogalkotási eljárásokat;

24. felhívja a tagállamokat, hogy erősítsék meg a nemzeti felügyeleti szervek függetlenségét az erőforrások és a politikai beavatkozástól való mentesség biztosítása érdekében; hangsúlyozza a civil társadalom és az emberijog-védők fontosságát az elszámoltathatóság előmozdításában és az alapvető jogok védelmében; helyteleníti a civil társadalmi tevékenységek korlátozását;

25. aggodalmát fejezi ki a tagállamokban történő külföldi beavatkozás, többek között a közösségimédia-manipuláció és a dezinformáció miatt; megjegyzi Elon Musk arra irányuló elfogadhatatlan kezdeményezéseit, hogy a közösségimédia-platformokat a különböző tagállamokban a közvélemény manipulálására használja fel; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kövessék nyomon ezt, és alkalmazzák a digitális szolgáltatásokról szóló rendeletet[44] és a digitális piacokról szóló rendeletet[45], többek között a Meta tényellenőrzési mechanizmusokról szóló közelmúltbeli határozatára adott válaszként;

Ajánlások

26. ösztönzi a Bizottságot, hogy egyértelműbb nyelvezetet használjon az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeknek való megfelelés értékelésére; kéri, hogy nyomonkövetési mechanizmusok és mérhető referenciaértékek révén helyezzenek nagyobb hangsúlyt az országspecifikus ajánlások végrehajtására; az egységesség előmozdítása érdekében átfogó mechanizmust javasol a jogállamiság nyomon követésére valamennyi uniós intézmény, tagállam és tagjelölt ország bevonásával; javasolja egy állandó csoport létrehozását a jogállamiság tagállamok általi megsértésének nyomon követésére;

27. hangsúlyozza a független igazságszolgáltatási rendszerek és az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférés fontosságát az igazságszolgáltatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében; megismétli, hogy a megfelelő erőforrások – többek között az infrastruktúra és a személyzet – elengedhetetlenek az igazságszolgáltatási rendszerek javításához;

---

[44] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

[45] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1925 rendelete (2022. szeptember 14.) a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról, valamint az (EU) 2019/1937 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (digitális piacokról szóló jogszabály) (HL L 265., 2022.10.12., 1. o., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

28. felhívja a Bizottságot, hogy a korrupció elleni küzdelem mérföldköveként zárja le az EU GRECO-tagságáról szóló tárgyalásokat;

29. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a tömegtájékoztatás szabadságát, függetlenségét és sokszínűségét, és küzdjenek a dezinformáció ellen; sürgeti az EMFA gyors végrehajtását;

30. kiemeli a civil társadalom és a független felügyeleti szervek szerepét a jogállamiságról szóló jelentésben foglalt ajánlások végrehajtásának nyomon követésében és támogatásában;kéri, hogy az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság[46] (EGSZB) és a civil társadalmi hálózatok[47] ajánlásának megfelelően alakítsanak ki egy strukturált civil párbeszédre vonatkozó keretet a civil társadalom hozzájárulásainak az éves jogállamisági ciklusba való integrálása érdekébe; ismételten hangsúlyozza, hogy a jelentés elkészítésekor széles körű konzultációra van szükség;

31. hangsúlyozza, hogy a békés gyülekezés, valamint az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadsága a nemzetközi jog által védett alapvető jogok, amelyek kulcsfontosságúak a demokrácia és a kormányzati elszámoltathatóság szempontjából; elítéli az e jogokra nehezedő fokozott nyomást, és megjegyzi e jogok korlátozásának tendenciáját; felhívja a tagállamokat, hogy alaposan vizsgálják ki a bűnüldöző hatóságok által alkalmazott túlzott erőszakot és a megkülönböztető bánásmódot;

32. úgy véli, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak javítaniuk kell a civil társadalmi szervezetek finanszírozási mechanizmusait és az olyan kezdeményezéseket, amelyek megerősítik az igazságszolgáltatást és fenntartják a bíróságok függetlenségét; javasolja, hogy a Bizottság dolgozzon ki stratégiát a civil társadalom és az emberijog-védők védelmére;

33. sürgeti a Bizottságot, hogy a jogállamiságról szóló éves jelentésbe foglaljon bele egy, a megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemre összpontosító új pillért;

34. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is építsen be reaktív eszközöket a jogállamiságról szóló jelentésbe, mint például az EUSZ 7. cikke szerinti eljárásokat, az általános feltételességi mechanizmus és a kötelezettségszegési eljárásokat[48];

35. hangsúlyozza a jogállamisággal kapcsolatos mérföldkövek beépítésének fontosságát a finanszírozási eszközökbe, mint például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközbe; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ország bírói függetlenségével és korrupcióellenes kereteivel kapcsolatos hiányosságok ellenére uniós forrásokat bocsátottak Magyarország rendelkezésére; javasolja, hogy függesszék fel a kifizetéseket mindaddig, amíg valamennyi jogállamisági kritérium nem teljesül;

---

[46] Az EGSZB 2024. február 14-i véleménye: „Strengthening civil dialogue and participatory democracy in the EU: a path forward” (A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: a jövő útja).

[47] Civil Society Europe, „Joint Civil Society Contribution on Civic Space to the 2024 Annual Rule of Law Report” (A civil társadalom hozzájárulása a civil társadalmi térről a 2024. évi éves jogállamisági jelentéshez), 2024. június.

[48] Magyar Helsinki Bizottság, Disregard for EU values: a snapshot of RoL issues in Hungary in light of the Article 7 procedure (Az uniós értékek figyelmen kívül hagyása: pillanatkép a jogállamisággal kapcsolatos magyarországi kérdésekről a 7. cikk szerinti eljárás fényében), 2024. november 12.

36. úgy véli, hogy meg kell erősíteni a jogállamisággal kapcsolatos uniós szintű intézményközi párbeszédet és együttműködést; kéri, hogy hozzanak létre állandó intézményközi párbeszédet a jogállamiságról, többek között a Parlament, a Tanács és a Bizottság bevonásával; felhívja a Tanácsot, hogy tegye inkluzívabbá a jogállamiságról szóló párbeszédet azáltal, hogy más intézményeket, például a Velencei Bizottságot, az emberi jogi biztost és a Parlament képviselőit is meghívja üléseire;

37. javasolja, hogy a Bizottság és a tagállamok kövessék nyomon a külföldi beavatkozást, különösen a közösségi média manipulációs és rosszindulatú célokra történő felhasználását, beleértve az olyan személyek általi felhasználást, mint Elon Musk, hogy befolyásolják a közvéleményt és dezinformációt terjesszenek Európában; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak biztosítania kell a jogállamiság megfelelő végrehajtását az uniós intézményekben, és kéri, hogy az uniós intézményeket foglalja bele a jogállamiságról szóló éves jelentésébe;

38. üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy Albániát, Montenegrót, Észak-Macedóniát és Szerbiát belefoglalja a jogállamiságról szóló éves jelentésébe, és ösztönzi a jogállamiság alapos értékelését ezekben a csatlakozásra váró országokban;

°

° °

39. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.